

N:o XVII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

November Månad 1824.

Pl. 65.

Ludvik XVIII.

Det tilhör efterverlden och häfdatecknaren, at gifva en sann och tillförlitlig skildring af Frankrikes nyligen framlidne Konung Ludvik XVIII, hvilken utom sina personliga egenskaper och dygder, alltid skall intaga et utmärkt rum i Historien, hvartil allenast behöfts det förvånande, at han, utan eget medverkande, tvenne gånger intog Frankrikes thron efter den märkvärdige Mannen, hvars stora snille och colossala genie skulle göra missräkningar i samma mån som han var framom sitt Tidehvarf, och glömde at massan icke kunde lyftas up til honom, eller höjas öfver allmänliga och små åsigter. För oss gör det tilfyllest at kunna lemna Ludviks porträtt med den försäkran, at det liknade honom fullkomligt, åtminstone när det utgafs i Paris i Maj månad 1814, med följande underskrift til uplysning: *Dessiné d'après nature à Compiègne le 30 Avril 1814, par E. Gatteaux.* (Tecknad efter naturen i Compiègne den 30 April 1814, af E. Gatteaux.)

Ludvik XVIII var yngre bror til Ludvik XVI, föddes i Versailles den 17 Nov. 1755, då han erhöill titeln Grefve af Provence. Förmäldes 1781 den 14 Maj med Maria Josefina af Savoyen. Sedan Ludvik XVII aflidit den 8 Juni 1795, förklarade Hertigen af Provence sig för Konung af Frankrike under namn af Ludvik XVIII. Han besteg Frankrikes thron i Maj 1814 och dog i Paris den 16 Sept. 1824.

Pl. 66.

Carl Theodor Körners grafvård.

Den hoppfulle unga tyska Skalden Carl Theodor Körner, som vid 22 års ålder stupade i Tysklands allmänna befrielse-krig år 1813, blef begrafven nära det ställe der han föll för en fiendtlig kula, under en Ek, icke långt ifrån vägvisaren på vägen emellan *Lübelow* til *Dreikrug* vid byn *Wöbbelin*, en half mil från Ludvigslust i Meklenburg-Schwerinska landet. Sjelfva platsen utmed och omkring eken skänktes åt Körners far af Hans Durchlaucht regerande Fursten af Meklenburg-Schwerin; den är innestängd med en mur och sjelfva Mönumentet är af gjutit jern: et altare med en lyra och et svärd hvarpå hänger en krans: en allusion på hans sista Skaldestycken, hvilka utkommo efter hans död under namn af *Leier und Schwert*. (Lyra och Svärd.) Denna enkla, men för alla Tysklands unga söner minnesvärda, grafvård har sedermera fått et ännu större och ömt deltagande intresse derigenom, at den allidne Skaldens syster Emma Sophie Louise Körner äfven här ligger begrafven. En stilla sorg och grämelse öfver förlusten af en högt älskad bror förtärde hennes lifskrafter och lemnade henne föga mera tid än at måla brodrens bild och teckna denna grafvård, der hon snart sjelf lades vid hans sida.

Det lifliga deltagande som hela Tyskland och alla älskare af tyska litteraturen visat vid den unga Skaldens bortgång, såväl som de egna omständigheterna af hans patriotiska död, tyckas berättiga oss at meddela något om honom, ehuru det visserligen icke är någon nyhet, och flere utländske Journaler långt före detta (stundom kanske med för mycket ordprål) omtalat den unga mannens förtjenster och tragiska slut i sina bästa år.

Körner föddes den 23 Sept. 1791 i Dresden. Hans far var Saxisk Appellationsråd och hans mor en dotter af Gravören Stock i Leipzig. I sina spädare år var den unge Körner af en ganska svag kropps-constitution, och hans själs förmögenheter utbildades småningom med kroppens, hvilka åter stärktes genom gymnastiska öfningar. Han visade likväl tidigt mycken fallenhet för musik och i synnerhet för skaldekonsten i det lättare slaget, hvars anlag fadern väl talte men icke upmuntrade. Vid 17 års ålder lemnade han föräldrarnes hus och kom til en skola i Dresden, och som han ämnade sig åt Bergsvetenskapen, gick han sommarn 1808 til Bergs-Akademien i Freiburg, der han studerade i tvenne år. 1811 vid påsktiden begaf han sig til Berlin, och om hösten samma år til Wien, der han i syn-

nerhet sysselsatte sig med Skaldekonsten, för hvilken han alltid under allvarsammare studier bibehållit en förkärlek, och redan året förut utgifvit en mindre samling små poemer under namn af *Knoppen* (Knoppar). I Wien arbetade han på planen och tilredelserne af en Tragedie, *Conradin*, hvilken likväl aldrig kom at fullföljas; men hans första theatraliska försök voro 2:ne små stycken i en akt på alexandriner: *Fästmon* och *den gröna Dominon*. Begge upfördes i Jan. 1812 med mycket bifall. En farce *Nattvaktaren* gjorde äfven mycken lycka. Ifrån denna tid öfverlemnade Körner sig med passion åt tragiska ämnens bearbetande. Dramen *Toni*, Tragedien *Die Sühne* (*Förlikningen*) och *Zriny* följde derpå, och snart utgaf han drammen *Hedvig* samt tragedien *Rosamunde*. Hans sista theatraliska arbete i det allvarsamma slaget var *Joseph Henrik*. Emellan dessa arbeten hade han ännu tid öfrigt at författa 3:ne små comiska stycken: *Cousin från Bremen*, *Vaktmästarn* (så kallas en grad af Under-Officerare vid Cavaleriet) och *Gubernanten*, äfven som 2:ne Operor *Fiskarslickan* eller *hat och kärlek*, och den *Fyraårige Skiltvakten*, utom flera små skaldestycken och en tidigare påbegynt Opera *Bergsmännen*, som han slutade. En del af en annan Opera, ämnad til text åt Beethovens musik, *Ulysses återkomst*, var äfven til en del färdig. Alla dessa snillefoster voro nästan endast frugten af 15 månaders ansträngning och arbete, och de emottogos med välvilja af publiken, i synnerhet Tragedien *Zriny*, vid hvars första representation författaren blef af publiken framkallad; en händelse som är högst sällsam i Wien. Följden af allt detta blef at Körner utnämndes til skald vid Hoftheatern med en anseelig årlig lön, och kärleken förbant sig med hans lycka genom förlofningen med et älskvärdt och vackert fruntimmer.

Med så mycken känsla för allt skönt och stort, förenade den unga Körner et lifligt deltagande och en brinnande håg för sitt fäderneslands frihet och anseende. Det Preussiska upbådet i detta ändamål, om våren 1813, väckte hans håg och stadgade hans beslut at deltaga i den allmänna striden för Tysklands sjelfständighet; han begaf sig den 15 Mars samma år til Berlin och blef anställd bland Lützowska Fri-Corpsen, der han 5 veckor efteråt, genom sina kamraters enhälliga val, utnämndes til Lieutenant.

Större delen af Lützowska Corpsen var i Juni månad i *Plauen*, när den fick underrättelse om stilleståndet med Frankrikes Kejsare, hvarföre truppen, utan at ana något fiendtligt, begaf sig på marche för at stöta til det öfriga af Corpsen, när den på stora vägen nära Leipzig helt oförmodadt omringades af en betydlig fiendtlig öfvermägt. Kör-

ner afsändes för at begära uplysning om anledningen härtill, men i stället för svar, anfölls han, och från alla håll blefvo 3:ne Lützowske Squadroner i skymningen angrifne innån de ännu hunnit draga sabeln. En del sårades, en del tilfångatogs, och en del spridde sig. Körner, som i egenkap af Parlamentair nalkats fiendtlige Befälhafvaren utan dragit svärd, hade af honom fått et farligt hugg i hufvudet och et annat som sårade honom lindrigt; han sjönk vid första hugget baklänges, men reste sig åter up och lyckades undkomma til närmaste skog förmedelst sin goda häst. Här sysselsatt at, med en kamrats tilhjelp, låta förbinda sig, nalkades dem en fiendtlig tropp; men Körners snarfyndighet (présence d'esprit) öfvergaf honom icke och han ropade genast in åt skogen med en commenderandes stämma: *Fjerde Squadron framåt marche!* Fienden studsade och drog sig tillbaka. Emedlertid hade det blifvit mörkt; Körners krafter hade genom blodförlusten aftagit, så at han somnade och icke vaknade förr än andra morgonen, då han uptogs af tvenne bönder som förde honom til en by, der hans sår förbundos och hvarifrån han sedermera fördes vidare och slutligen til Carlsbad, der han inom kort tid fullkomligen återställdes til helsan.

Efter stilleståndets slut den 16 Aug. tjenstgjorde Körner åter vid Fri-Corpsen och var vid den fördelningen, som under General Wallmoden stod vid högra Elbestranden ofvanföre Hamburg. Den 28 Aug. följde Körner Major von Lützow i egenkap af Adjutant på en expedition, som hade til föremål at uphäfva en fiendtlig transport. På vägen mellan Gadebusch och Schwerin nära invid skogen, som ligger $\frac{1}{2}$ mil vestligt från Rosenberg, kom det til en drabbning; fienden flydde efter något motstånd och kastade sig in i småskogen. Bland dem som ifrigast förföljde honom var Körner, och träffad af en tirailleur-kula (som gått genom halsen af hans häst och träffat honom i underlivet, skadat lefvern och ryggraden), föll han genast utan sansning och förmåga at kunna tala. Oaktadt all använd omsorg och hastig läkarehjelp, var bemödandet fåfängt at återkalla honom til lifvet.

Under sin korta militäriska bana, hade han författat åtskilliga skaldestycken vid olika tillfällen med hänseende til kriget, dem han samlat kort före sin död, och hvilka sedermera blifvit kända under namn af *Lyran och Svärdet*, hvaraf det sista stycket *Svärd-sången*, skrefs en timme före hans död under en rast med truppen i skogen, hvilket han upläste för några vänner, när befallning gafs til anfall.

*Hvar och en har sitt sätt.**(Efter Fransyskan.)**Hvar menska önskar lycklig bli**Och vill fullkomlig sällhet hinna,**Fast man ej vet precis hvori**Och på hvad sätt den står at vinna. —**För Bacchi vän den finns i vin,**I kärlek blott för en herdinna,**För svärmarn uti fantasin —**Hvar och en har sitt sätt at finna.**Man Kärleken sin dyrkan ger,**(Den är ju menskans högsta nöje,)**Men uppå tusen sätt det sker:**För Fransman' under skämt och löje,**För pengar hos en Engelsman,**Hos Tysken under det han röker,**Med våld och hot hos en Tyrann.**Hvar och en på sitt sätt den söker.**Då älskaren vill slumra lugnt**Af Opium han en dosis sväljer —**Och mannen, för at sofva tungt,**Precist den ägta sängen väljer.**Jag deremot är alltid van,**För at i sömnens armar domna,**At ta en bok, en ny Roman.**Hvar och en har sitt sätt at somna.**Men bäst man nöjd och lycklig var,**Så är man hastigt nog i grafven.**Med skämt slöt Piron sina dar,**Och Belisaire vid tiggarsafven. —**Tartuffe får slag då han gör bön —**Panard vid sången och sin luta —**Turenne dör vid kanoners döm —**Hvar och en har sitt sätt at sluta.*

Vi njuta lifvet på vårt vis
 Och äro ännu glada, unga —
 Til Vinets och til Flickans pris
 Vi alla dagar muntert sjunga.
 Vi ingen brist på visor ha,
 Ty man gör vers hvar dag, hvar timma —
 Jag gör dem dumt, Ni gör dem bra:
Hvar och en har sitt sätt at rimma.

Ch — e.

Pl. 67.

En Inventions-stol.

Vi hafva trott oss kunna kalla denna i och för sig själf ganska vackra stol, en inventions-stol, ehuru den Engelske uppfinnaren kallat den: *metamorphic library chair* (förvandlande biblioteks-stol). Hvilket namn man nu behagar gifva honom, så är uppfinningen ganska sinnrik, ty endast genom blotta ryggstödet omkastande, förvandlas han genast til en liten trappa, och är således i synnerhet användbar i et bibliotek, hvilket torde tillräckligt uplysas vid betraktandet af själfva ritningen, som således icke behöfver någon vidare förklaring.

Varieteter.

Bland nyheter i Hufvudstaden böra vi nämna Konsten, hvilken här praktiseras af en utlänning Hr S—r, Tysk til nationen, nemligen, at af rotfrugter förfärdiga blommor, dem han på Fransyska kallar *fleurs des fruits à racine*, men i korthet sagdt äro gjorda af morötter, rödbeter och kålrötter. Det är nödvändigt at hafva sett en hel bukett af dylika blommor, för at göra sig et tydligt begrepp om deras fågring och den behagliga synvillan de åstadkomma. Efter Konstnärens egen uppgift är det en äldre fransysk uppfinning, som genom honom blifvit åter uplifvad och fullkomnad. Man måste likväl beklaga dessa blommors vansklighet, ty som rotfrugterne snart vissna, förlora blom-

morna inom kort tid hela deras fågring; men deremot fordrar arbetet likväl icke mycken tid, ty medelst en pennknif skär Herr S—r, på högst en timme, den smakfullaste bukett, rikhaltig så väl til antal som blommornas val. Det är et verkligt nöje at se den skicklighet, lätthet och hastighet hvarmed Hr S—r skär af ofvannämnde rotfrugter dessa blommor, hvilken konst han erbjuder sig at, för et ringa pris, lära inom 3 timmar åt dem som behaga anlita honom derom. Han torde framdeles i Dagbladen annonsera sig.

Mode-Nyheter från Paris.

Efter Konung Ludvik XVIII har vid Hofvet i Paris sju månaders sorg blifvit anlagd, hvilken blifvit fördelt i 3 olika terminer; den första räcker 3 månader, och de andra båda 2 månader vardera. För Damerne är den sålunda bestämd: den första månaden, af första termin, nyttjas svart flannels klädning med dylik garnering samt coiffyr och halskrage af svart krusflor; de begge andra månader af samma termin: flannels klädning med krusflors garnering samt coiffyr och halskrage af hvitt krusflor; svarta silkesvantar och strumpor samt bijouteri-grannlåter af gagat. Andra termin nyttjas: svart sidenklädning, coiffyr och krage af hvitt krusflor samt perlor och juveler. Tredje termin: slät hit klädning eller svart och hit, samt perlor och juveler. Inga brokiga ädelstenar få nyttjas under hela tiden som sorgen varar.

Herrarnes sorg-costym vid Hofvet under denna tid är följande: Första termin: svart klädesfrack utan knappar? samt lika vest och byxor; stora pleureuser, bröstkrus och manchetter af kammarduk utan veck (*batiste plate*.) Värjfäste och skospännen af bronzeradt stål, svarta redgarnsstrumpor, slät hatt med långt krusflor. Den Andra termin: svart klädesfrack, vest och byxor samt svarta silkesstrumpor. Bröstkrus och manchetter af nettelduk uprispade i kanten, *avec effilé*; det vill säga, hvad vi fordomdags kallade frans-manchetter. Tredje termin är lika med den andra, undantagandes at vest och byxor äro af svart siden.

Mode-Costymer.

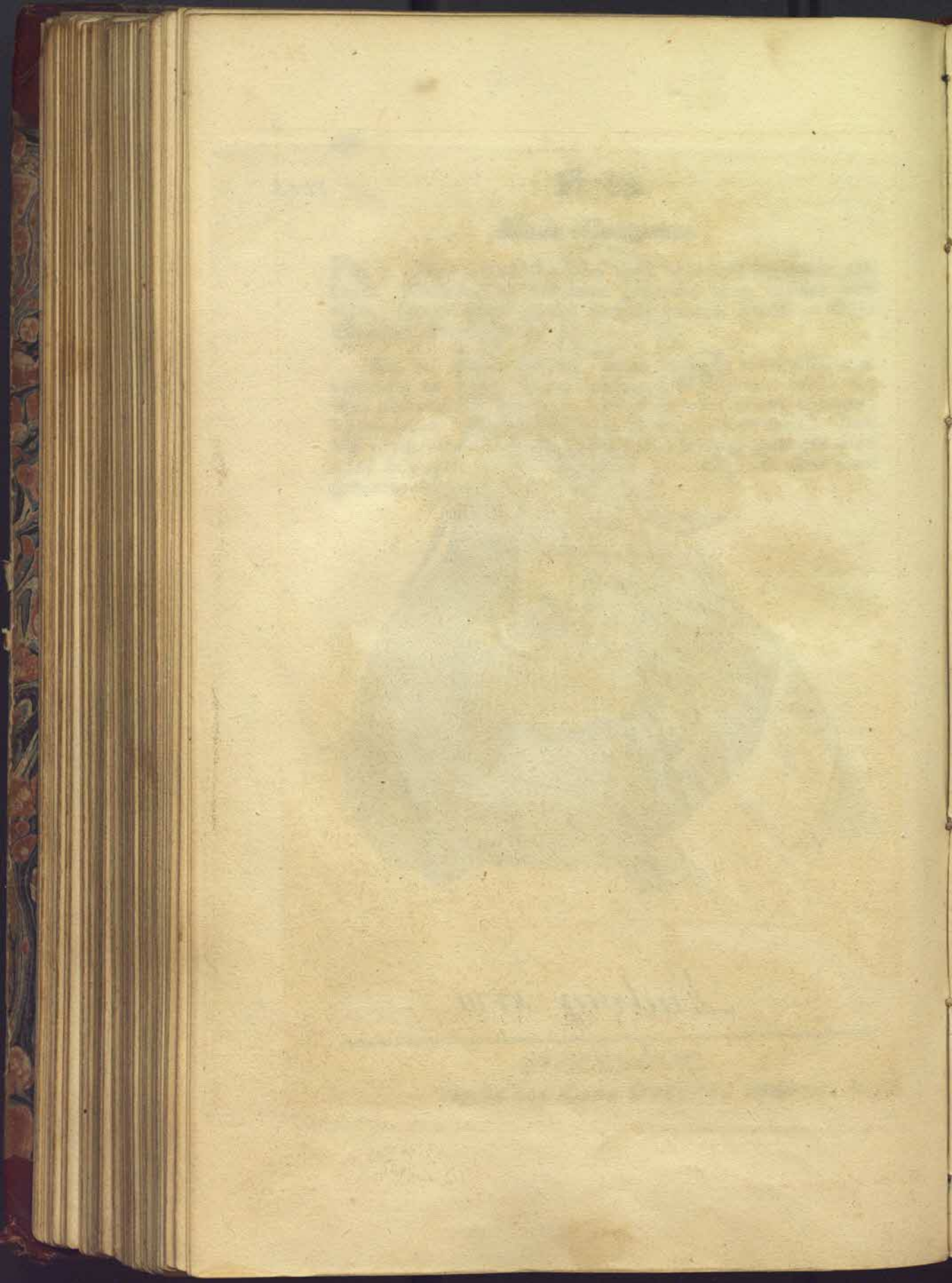
Fig. 1. Hvit rothatt prydd med blonder, blommor och band. Klädning af *jaconnet* garnerad med remsor och veck. Skärp eller gördel som är knuten bakföre. Gula handskar, svarta skor.

Fig. 2. *Dans-Costym.* Innan vi ännu äro i tillfälle at meddela en nyare *Dans-Costym* för vintern, torde det vara passande at lemna en som begagnats denna sommar, i synnerhet i Ranelagh (et slags vauxhall i Paris.) Bart hår prydt med blommor. Krusflors-klädning garnerad med band och sidensars-rullar. Hvita handskar och skor samt genombrutna strumpor.

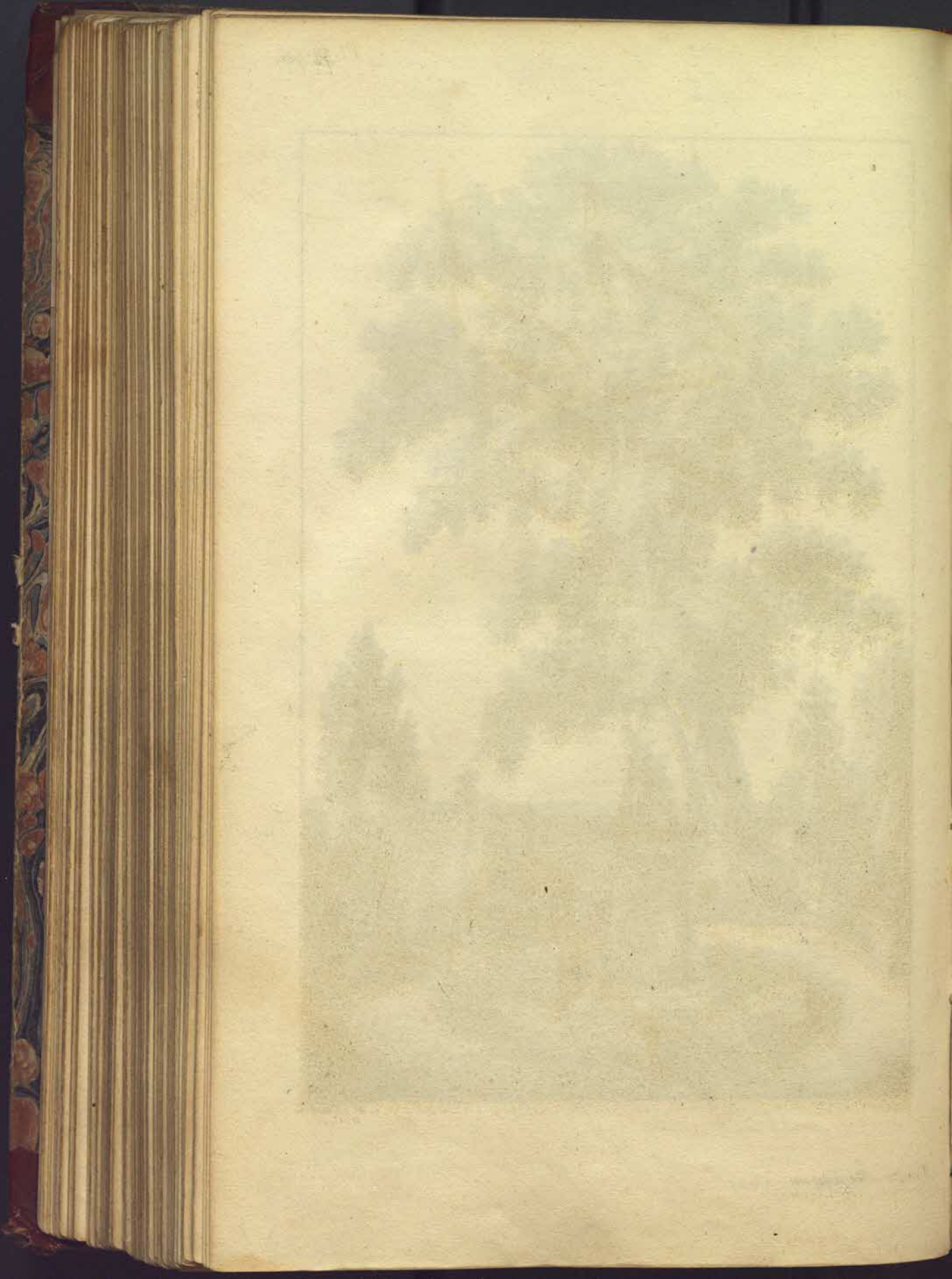
Ludvig XVIII.

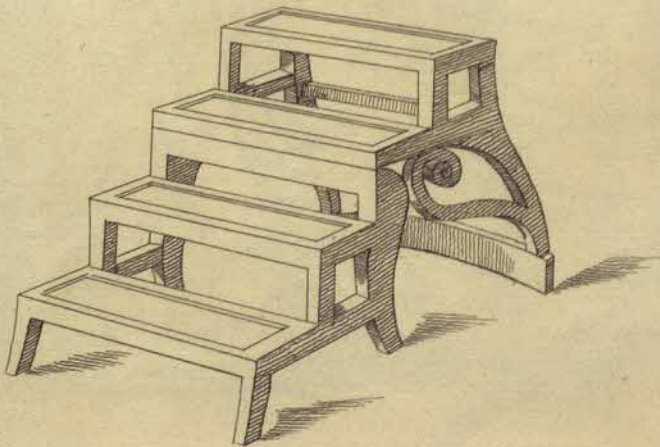
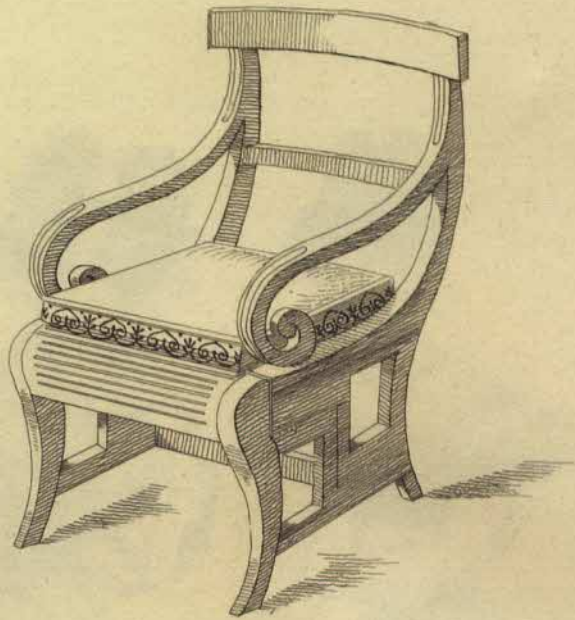
Första Årgången

W.C. sc.

År 1814

År 1814

År 1814

År 1814

N:o XVIII.

Magasin

för Konst, Nyheter och Moder.

December Månad 1824.

Pl. 69.

Kejsarinnan Catharina II:s Statue af hvit marmor.

Bland de nyare arbeten, hvilka i Herr Professor Göthes atelier innan kort äro fullbordade i marmor, såsom H. M. Drottningens byst och en sofvande Bacchante, är äfven en sittande Statue af Kejsarinnan Catharina II, öfver hvilken vi, med et verkligt nöje, härhos lemna en väl utförd teckning efter den i gips gjutna modellen.

Denna Statue är begärd af verkliga Geheimerådet och Kammarherren *Mjätleff* i Petersburg, med öfverlemnande åt Artistens eget val af attitude och allegori. Herr Professor Göthe har, efter vår tanka, varit ganska lycklig häruti, då han föreställt Monarkinnan hållande i ena handen en pappers-rulle med orden CODEX; en allusion på den stora lag-commissionen som Kejsarinnan sammankallade och til hvilket lagverk hon sjelf författade och med egen hand, dels på ryska dels på fransyska, skrifvit hufvudgrunderne til ledning för commissionen, hvilket Document *) ännu sorgfälligt förvaras uti Eremitagets Bibliotek i det rummet der hela Voltaires boksamling, den Kejsarinnan köpte, är uppställd. Denna Statue, i något större än naturlig storlek, är af en behaglig och värdig effect och hufvudet af en ganska träffande likhet med de bästa porträtt och gips-aftryck man äger efter Catharina.

Detta arbete kan icke annat än väcka Konstälskarns upmärksamhet lika så mycket som det hedrar Artisten, åt hvars skicklighet man icke gör all den rättvisa han förtjänar; et öde som han likväl delar med flera lefvande Konstnärer, hvilkas förtjenst först af en annan tid med oveldighet bedömmes.

*) Det har äfven utkommit af trycket och finnes på Kongl. Biblioteket.

Bildskrift, en Vitterlek.

I alla tider var för hvarje ålder *Nöje* en af människans första önskningsar, lika visst som *Nytta* den förnämsta fordran. — Följagtligen sökte man gerna i möjligaste måtto förena det nöjsamma med det nyttiga, ja äfven ofta at kläda det ganeliga i en lekande drägt. De Idrotter, hvilka i förtroliga Sällskapskretsar företagas under namn af *Lekar*, hafva i detta afseende så väl som hvarje annan allvarsam handling en högre syftning än at vara et tomt nöje; endast et tidsfördrif för de församlade: isynnerhet äro våra *Vitterlekar* af denna beskaffenhet, hvilka, jemte det de lifva och muntra Sällskapet, äfven innebära hvarjehanda för Snillet — något för fintligheten at påbitta, något för skarp-sinnigheten at inse, något för estertanken at utgrunda.

Med förbigående af många andra påfund i denna väg, såsom *Skrifkonster* *), *Ordspel* **) och *Gåtor* †) och annat

*) *T. ex. Monogram*, är en hopsättning af flera bokstäfver til en enda figur, såsom man träffar i alla Namnchiffrer m. m. Dessa hafva bibehållit sig ifrån äldre tider, då äfven de Förnämre och Regenter tecknade sina namn med Monogrammer eller hvad vi kalla Bomärken; m. fl. d.

**) *T. ex. Anagrammet*, som begagnar alla et ords eller en menings bokstäfver i en godtycklig ordning, til at deraf hopsätta et annat ord eller mening, som jemnt uptager alla dessa bokstäfver: t. ex. af Ordet *Svea* kan bli *Vase, Evas, Esav, Aves, Save* m. m. Et särdeles lyckadt Anagram är Latinska svaret på Pilati fråga: (hvad är sanning?) *quid est veritas?* nemligen: *est vir qui adest* (det är den Man, som är här tilstädes), hvilket är alldeles samma bokstäfver som de der finnas i frågan, men satte i en annan ordning.

Acrostichon är en strof eller vers, hvori alla begynselse bokstäfver i hvarje rad eller vers tillsammans tagne bilda et särskilt namn eller ord. Exempel finnas i gamla Sv. Psalmboken N:o 236, 382, 389, 411.

Ereostichon, består också vanligen af en Vers, hvori alla de bokstäfver (neml. I, V, X, L, C, D, M,) hvilka såsom Romerska siffior utmärka något nummerial, tillsammans räknade utmärka årtalet, då den i versen omtalade händelsen tilldragit sig.

Calembour är et ordspel, grundadt på lika uttal af olika ord.

†) *Gåtor* är en invecklad, nästan alltid figurlig, Allegorisk eller Metaphorisk, omskrifning eller beskrifning af et föremål eller begrepp och dess egenskaper, hvors rätta benämning eller

dylikt, hvilka grunda sig på Bokstäfver, Ord eller stafvelsers ovanligare begagnande, hafva vi föresatt oss at erinra och med exempel närmare utveckla et slags Vitterlek, hvilken med en ganska gammal häfd för sig, ända in i våra tider bibehållit sig såsom et nöje i goda Sällskap, och hvilken vanligen är mer eller mindre *gåtlik*, men alltid *Symboliskt*, *Allegoriskt*, *Metaphoriskt* eller på annat sätt fintligt framställd, för at deraf skall utgrundas och utletas den mening, som under den bildliga framställningen förborgas; den såkallade:

Bild- eller Teckenskriften, Fransmännens Rebus.

Denna är, såsom namnet uttrycker, et slags skrift, hvori särskilta stafvelser eller ord uttryckas — ej med vanliga bokstäfver, utan — med tecken eller bilder af vissa föremål, hvilka, då de med sitt rätta namn angifvas, antyda (med sjelfva detta namnet) det ljud, som för ifrågasvarande stafvelser eller ord behöfves; eller består i bilder, som företråda vissa stafvelsers ställen, vid hvilkas upläsning man angifver det afbildade tingets benämning, för at erhålla det ljud, som fordras för en fullkomlig mening: häraf är namnet *Rebus*, som betyder: *genom ting*, nemligen: antydes här tankar och meningar.

Denna Vitterlek, uplifvad och mycket brukad i Frankrike *), har på detta språk inträdt i våra Sällskap: Få eller inga försök hafva hittils blifvit gjorda på Svenska. Har man i anledning deraf tvekat om vårt modersmåls användbarhet, eller deraf upgjort sig några mindre fördelagtiga slutsatser öfver detta språkets art och beskaffenhet, torde sådant äfven af små försök snart vara afgjort.

ord man til följd af denna beskrifning bör utleta. Det är deraf, som hvarje mörkt eller inveckladt tal kallas *gåtor*; och de fleste vitterlekar, sådane de i Sällskap förekomma, äro i mer eller mindre grad *gåtor*, d. ä. något at grunda och gissa på.

Logogriphen är en sammensättning af Anagram och Gåta, eller en genom Anagrammet mångfaldigad gåta, helst det antagna ordets bokstäfver efter godtycke omsättas, bortkastas eller tillsättas, för at deraf få andra ord, hvilka, äfven såsom gåtor beskrifne, böra utletas, för at derigenom slutligen träffa det rätta ordet. (Häraf hafva vi ej många försök på Svenska).

Charaden eller *Stafvelsegatan* beskrifver de särskilta stafvelserna i et flerstafvigt ord hvar för sig såsom en särskilt gåta, och slutligen det *hela* tilsammanstøget såsom et särskilt begrepp, för at såsom gåta uplösas.

*) Den påstås vara upfunnen i Piccardie; men man finner många spår af dess vida äldre bruk hos Romare och Nordboar.

Den, som vill begagna detta skriftsätt, bör noga iakttaga följande regler:

1. *Stafvelserna böra riktigt afdelas*: Man kan dock dervid i Svenskan lika så väl begagna indelningssättet efter grundstafvelser, som den vanliga afdelningsmetoden *).

2. *Stafvelsen* (eller Stafvelserna) måste helt och hållet til alla sina bokstäfver och ljud uttryckas med bilden, eller i annan händelse betecknas med vanliga bokstäfver: således få icke en eller flere consonanter utan vocal sättas före eller efter en bild eller tecken, så vida de ej skola läsas med sitt vanliga bokstafs-ljud **).

3. *Bildens eller tecknets benämning bör bestämdt uttrycka stafvelsens eller stafvelsernas ljud ***)* och böra dessa bilder eller tecken vara allmänt godkända och igenkänneliga. Man kan härvid med fördel begagna *Bokstäfverna* efter deras vanliga bokstafs-ljud †), *Musik-Noter*, så öck *Heraldiska*, *Arithmetiska* ††), och andra all-

* Man kan således teckna: *kropp* K eller *kropp* (i teckning) och *pen*; äfvenså: *bild a De*, eller *bil da De*; likaså *Be-träff-and e*, eller *Be-träff-an-De* &c. allt efter belägg. (men *bi-lda-De*, och *Be-träff-an-De* duger icke); de första exemplen äro efter grundstafvelsen och de sednare efter vanliga bruket. At afdelas *kärl-ek* är sjellsväldigt och otillbörligt.

** Således kan man icke beteckna ordet: *klämman*, se N:o 3 på Tab. med *f lämm-man*, helst det ensamma *f* då komme at läsas enligt sitt bokstafs-ljud, *få*, och hela ordet bleve: *kälämman*. Likaså ordet: *kroppens*, uttryckes med *kropp* (tecknad) och *ens* eller *preus* (eller om man äntligen vill teckna äfven denna stafvelse med Engelska myntet *Pence*); men *kropp* och *ns* duger icke; äfvenså *f lå* (tecknad) *r* duger icke, ty då skulle man läsa: *ästär*; ej heller *Ny* tecknadt) och *tt*, utan det hela utskrifves såsom på N:o 8.

*** T. ex. *N* † (se N:o 1 på Tab.) d. ä. *än-kors*; *äm-betsman*, se N:o 4 &c. At uttrycka ordet: *han* med en ritad *hand*; ändelsen *tan* med *tand*, stafvelsen *bru* med teckningen af en *brud*; eller at beteckna *haft* med *hatt* (som det någon gång i värdslost uttal höras), skulle väl af et värdslost uttal och Fransyska bruket vilja hafva sitt försvar; men är oriktigt i Svenskan, der man för öfrigt har tillgång nog på ord, som låta teckna sig, utan at man behöfver taga sin tillflykt til sådana småagtigheter.

†) d. ä. såsom de ljuda, då de läsas enstaka i ABC; t. ex. *ß* såsom *be*; jemför *ÆBNE* i N:o 4 på Tab.

††) Sådane äro: *o* (vanligen *noll*) som betecknar *intet*, *icke*;

mänt bekanta tecken tillika med bilder af föremål, som kunna tecknas.

4. Hela meningen behöfver ej bestå af blotta bilder — den kan gerna afvevla med bokstafs-skrift**); men skall den svara mot de anspråk man billigt har på dessa små snilleprof, at neml. med nöje belöna den på uplösningen använda omhugsan och pröfvade skarpsinnigheten, så måste den vara väl uttänkt och fintligt upsatt, at äfven efter uplösningen verket prisar sin mästare både i afseende på hela meningens innehåll och dess bildliga framställning.

At helt enkelt beteckna vissa stafvelser i en mening med sin bild**), skulle hvem som helst kunna göra, och sådant gifver löga nöje; men fintlighet och snille skola alltid på et så fritt fält påfinna hvarjehanda vändningar och framställningar, som genom deras nätthet och qvickhet kunna vara intressanta. På denna verkan torde man minst missträcka sig, så snart man, genom sammanställda figurer (med eller utan skrift) i en grupp eller til et helt, kan bilda en sinnebild, något symboliskt eller allegoriskt, som genom sin sammanställning för ögat på et naift sätt själf uttalar sin mening. Exempelvis kan man återropa uttrycken: *ge litet på hand på et hjerta*, se N:o 2 på Tab.; *den ena människan framför den andra*, N:o 5, samt hela N:o 10.

Man hade kunnat här lemna mångfaldiga andra dylika til prof; men då man tillika med exemplen velat gifva någon idé om saken och sättet at dem upsätta, har man funnit sig böra anföra följande:

N:o 1. minnet är äN-kors tröst.

2. Ut Ge Fästning-ring är at ge litet på hand på et hjerta.

(får icke begagna at uttrycka *Ingen*); I, uttalas och betyder *ett*, o. s. v. = betyder: *lika med*, m. H. d.

De Chemiska t. ex Δ *luft*; ∇ *jord* (δ är Jordens Astronomiska tecken); \triangle *eld*; ∇ *vatten*; ζ *silfver* (i Astron. *Måne*); \odot *guld* (eller *solen*); \ominus *koppar* (*Venus*); $\♄$ *bly* (*Saturnus*); $\♃$ *tenn* (*Jupiter*), torde icke gerna kunna brukas, såsom i allmänhet mindre bekanta.

*) Ja man har til ock med sett några nätt satte af blotta bokstäver; såsom denna: $\mathcal{B} \mathcal{D} \mathcal{G} \mathcal{G} \mathcal{D}$ *fatti* $\mathcal{G} \mathcal{f} \mathcal{B}$, som uttrycker: *Be de Stora ge de fattige litet te* (d. ä. til) *ve* (d. ä. ved).

**) Såsom i N:o 1 och 4 på Planchen.

- N:o 3. Ingen lider så vidt (hvitt) han kan komma ur Flämman.
4. En ämbetsman kan vara stor man utan af mera ekelelige.
5. det före-träde som skänk-ess den ena människan framför den andra, (eller den unga framför den gamle,) är icke säkert Bewis på dess öfvervägande förtjenst.
6. många Be-Se sig illa mer af dumhet än af e-lackhet.
7. många äro visare i Olycka än i lycka.
8. öfver hufvud händer intet nytt under Solen.
9. för penningar får man icke en god iDe.
10. Stort och skönt Består i stöd af snille och smak.

 Pl. 71.

Några Sy-mönster til åtskilliga behof.

Pl. 72.

Mode-Costymer för Damer.

Fig. 1. Hvit rothatt prydd med fjädrar. Klädningen kallas *Blouse-tunique*, är af organdy tyg med en rad til garnering frammanföre i likhet med ärmarnes. Gördel af silkes-snören. Hvita handskar och skor af samma färg som banden på hatten och gördeln.

Fig. 2. En Sorg-Costym. Coiffyren är af svart krusflor lika som hakbanden, hvilka äro minst en aln långa och i ändarne försedde med et ållon. Klädningen af svart Casimir och garneringen nederst omkring består endast af en större fyllig rulle af samma tyg.

Fig. 3. Hvit bast-hatt med strussfjädrar. Klädning af *grenadine* med en garnering i likhet med den som ses på ärmarne. Hvita handskar, svarta skor.

ANMÄLAN.

Denna Månads-skrift kommer at fortsättas nästa år efter samma plan och under enahanda villkor. Hvarje månad utkommer ett Häfte innehållande $\frac{1}{2}$ ark text och 4 Plancher, hvaraf den ena föreställer tvenne illuminerade Mode-Costymer, samt kostar på velin papp. 32 skill. och på regal median 24 skill. Banco, i Stockholm. De som requirera Exemplar på Post-Contoret i Landsorten betala särskilt En R:dr B:co *ärligen* til Postförvaltaren der Exemplaren uttagas. På mindre än en half årgång, eller 6 Häften, emottages icke någon prenumeration.

Innehåll af Första Årgången.

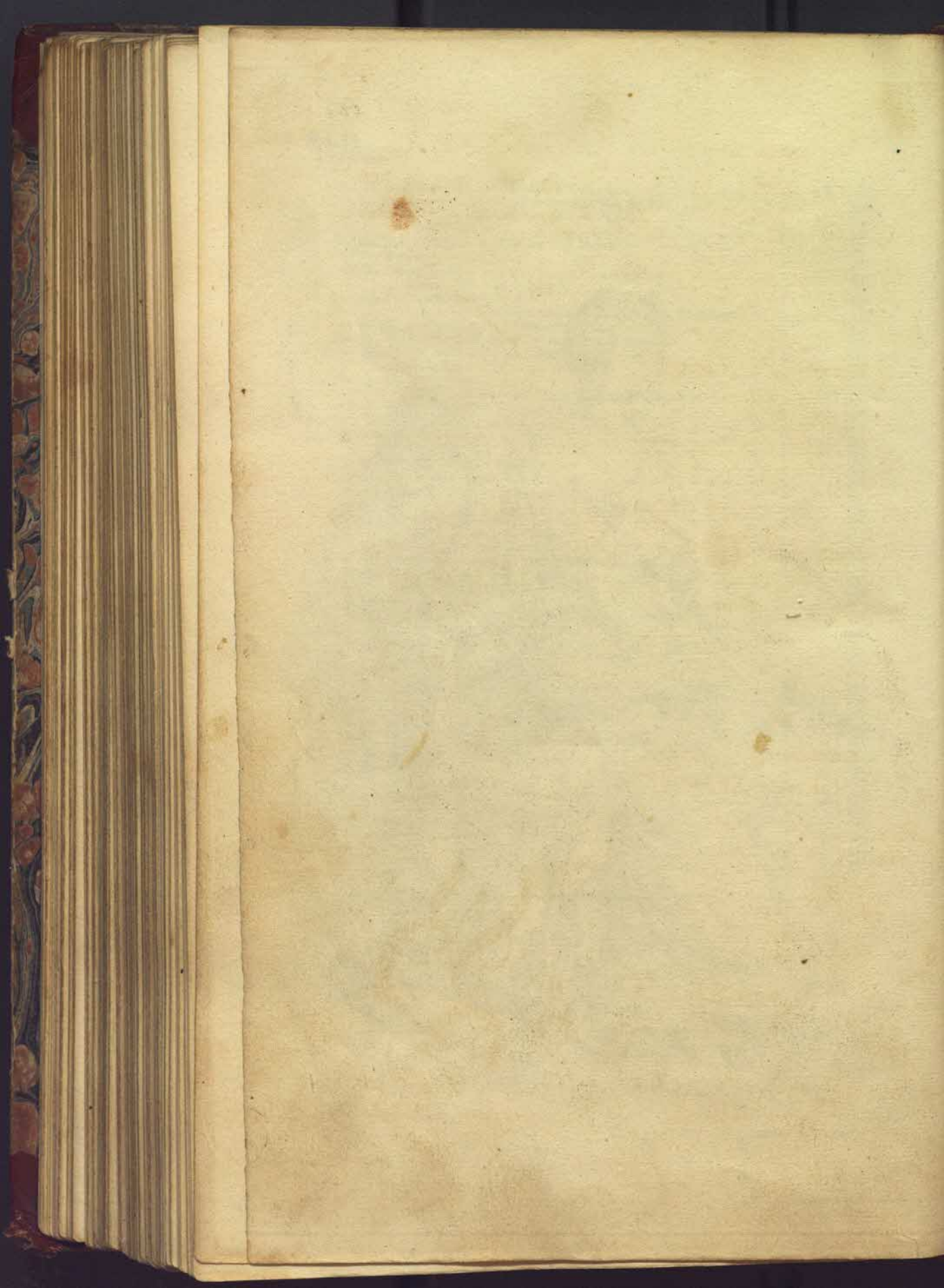
Pl.		Sid.	
1.	Gustaf Vasa på Rikssalen 1560	2.	
2.	Florians Graf	4.	
3.	Duivo-vingarne, les ailes de pigeon	5.	
4.	Mode-Costymer för Herrar och Damer	8.	
5.	Militär-festen den 4 Juli	9.	
6.	Elevation af et flytande Badhus	11.	
	Konstdomarne	11.	
7.	Några trädgårds-canapéer och stolar	12.	
	Die Pluderhosen, et slags Pantalonger	12.	
	Luxe-artiklar	14.	
8.	Mode-Costymer för Herrar och Damer	16.	
9.	Om flytbara Boningshus	17.	
10.	En mjölk-kömmare	19.	
11.	Handteckning af Per Nordquist	21.	
	Madrigal	22.	
12.	Mode-Costym för Damer	23.	
13.	Stockholms-Hö-ten	25.	
14.	Inqvarteringen	27.	
	Trädgårds-konsten i estetiskt hänseende, fortsätn. fr. Pl. 10.	28.	
15.	Draperi til en Alkov	29.	
	Chanson sur la diète	29.	
16.	Mode-Costymer för Damer	30.	
17.	Projecterat Monument öf. Konungen i England, Georg III.	32.	
18.	Abelard och Heloissas graf	34.	
	Om vår tids båg för läsning	35.	
19.	Den husliga sällheten	37.	
	Parallel emellan Fransyska och Spanska Nationen	39.	
20.	Fyra Mode-Costymer för Damer	40.	
21.	Den så kallade Stafsten i Skyttis härad och Maglarps socken	41.	
22.	Tokroliga Spelkort	43.	
	Itou, en Luciansk berättelse af Rabener	45.	
23.	Symöster	47.	
24.	Mode-Costymer för Damer och Barn	48.	
25.	Minnesvärta öfver Carl von Linné	49.	
26 & 27.	Gustaf II Adolph i Slaget vid Stum 1629	50.	
	Något om Wad teus Adelige Jungfrustift	52.	
	Hr Chameleons Aologie och Varioteter	55.	
28.	Mode-Costymer för Herrar och Damer	56.	
29.	Strömsborg	57.	
30.	Jag drömde; jag väknade	59.	
	Något om Wadsteus Adelige Jungfrustift, Fortsättn.	60.	
31.	Et Virk-mönster	62.	
32.	Tyska och Engelska Mode-Costymer	64.	

	Sid.
Pl. 33. Ludvig XVIII vid Stensö i Kalmar Län	65.
— 34. Transparent framför Börs-façaden den 28 Jan.	67.
— 35. Nedgången af Gousta-berget i Norige	68.
Fågeln Phenix	71.
— 36. Mode-Costym för Damer och Herrar	72.
— 37. Homerus	73.
— 38. Liberalismen	74.
Lärkan och Turturdufvan	76.
— 39. En modern Girandole	77.
Något om Wadstena Adelige Jungfrustift, Fortsättn.	78.
— 40. Mode-Costymer för Damer	80.
— 41. Allegorisk teckning öfver de bildande konster	81.
— 42. En bro med et öppet Tempel	83.
Sann-Saga	83.
— 43. En Invalid-stol	84.
Något om Wadstena Adelige Jungfrustift; Slut	85.
— 44. Sorg-Costym för Damer	87.
— 45. Ludvg Mörner af Tuna	89.
— 46. Modern	91.
Til Mery	95.
— 47. Promenaden til Versailles	95.
— 48. Mode-Costym för Damer	95.
— 49. Glymsterfoss-bron i Norige	97.
— 50. Uptostran	99.
— 51. Blomsterhandlaren	101.
Lutan på Berget	102.
— 52. Mode-Costym för Damer	104.
— 53. Casper Isaac Michael Ehrenborg	105.
— 54. Uptostran, Slut från Pl. 50	107.
Lutan på Berget; Fortsättning	108.
— 55. En Orsheitisk Pavillon	112.
— 56. Mode-Costym från London för Damer och Barn	112.
— 57. Monument åt Folket	113.
— 58. En Kaffé-Kokare af ny uppfinning	114.
Lutan på Berget; Slut från sid. 108	115.
— 59. Historierade Spel-kort	117.
— 60. Mode-Costym för Damer och Herrar	120.
— 61. Et Horizontorium	121.
— 62. Exempel på hög ålder	122.
— 63. Flytbara badhus på hjul	125.
— 64. Mode Costym för Damer och unga Flickor	128.
— 65. Ludvig XVIII.	129.
— 66. Theodor Körners grafvård	150.
— 67. En Inventions-stol	154.
— 68. Mode-Costymer för Damer	156.
— 69. Kejsarinnan Catharina H:s Statue	157.
— 70. Bildskrift, en Vitterlek	158.
— 71. Några Symönster til åtskilliga behof	142.
— 72. Mode-Costym för Damer	143.
Innehåll af Första Årgången	143.

SLUT PÅ FÖRSTA ÅRGÅNGEN.

STOCKHOLM,
Tryckt hos CARL DELEEN, 1824.

mim I år

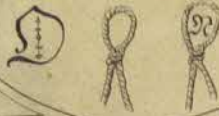

B B B I
sig illa mer af dum
het N af het

Att G år att

åro åro åro

Ingen på han
kan , flåm

O mytt

En M

kan vara stor utan
att vara K L N C

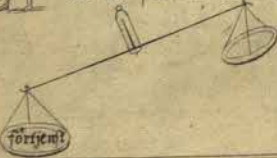
för

O en

det som

är O säkert B

25 L. 2. smt.

